

for tidlig til Verden, det vil sige, Lønnen er fortæret inden den er fortjent. Med Lønnen, Indtægten, betales Renter, Skatter, Husleje og Regningsskuld, det vil sige, saa vidt Lønnen forslaar; og saa kører man videre med tom Kasse, Vexel og Kredit til næste Lønningsdag. Saaledes er Forholdene i Almindelighed.

At Hustruen er den virkelig erhvervende, er vistnok en Sjældenhed, ligesom jeg ogsaa tror, det er en Sjældenhed, at Manden i dette Tilfælde vilde *tiltage* sig Ret til egenmægtigt at forbruge de af Hustruen erhvervede Penge. At det er en tung og brydsom Gærning at være Moder i et fattigt Hjem, er indlysende; men Mandens Gærning at være Forsørger, »Skafter«, er sikkert ikke mindre byrdefuld, naar han maa kæmpe daglig for at »holde Hundene fra Døren«, som det hedder. Hvis Hustruen havde Lyst og Mod til at tage direkte Del i Mandens økonomiske Kamp, da vilde han sikkert med Glæde dele Indtægterne med hende; men dette kan og vil hun i de fleste Tilfælde ikke indlade sig paa.

Jeg tror derfor ikke, at der saadan kan blive Lomme penge til Hustruen; men det behøves heller ikke, hvor det rette Forhold i Hjemmet er til Stede. En anden Sag er det, naar det Tilfælde indtræffer, at Manden ikke har Forstand nok til at holde ordentligt Hus med Indtægterne; thi saa burde Manden strax kunne paatvinges Hustruens Medbestemmelse over Indtægter og fælles Ej. I sligt Tilfælde burde hun ikke »bede« om sin Ret.

*

*

*

2den Marts.

Kvinden som Gartner.

»En Havedyrker« skriver bl. a.: »Vil hun vinde frem som Gartner, da maa Snorlivet først kastes.« Dette minder mig noget om det gamle bekendte »søger først«. Men det at »kaste« Snorlivet er sikkert ikke det første, der skal til, for at faa Kvinden ind paa Havearbejdet. Det, der skal gøres først, det er at give hende en passende Uddannelse gratis paa en Havebrugsskole, det andet er at skaffe hende Jord paa en billig Betingelse, og det tredje er at anvise hende et Marked for de frembragte Havesager. Ingen af de, der hidtil har haft Ordet i denne Sag, har rørt ved disse tre Punkter, og de er dog de vigtigste. Vore arbejdende Kvinder er heldigvis endnu ikke saa dumme, at de ikke nok vil vide at »kaste« Snorlivet, hvis det skulde hindre dem i Arbejdets Udførelse. Men en anden Ting er det, om der er Plads for kvindelige Gartnere her i Landet. Vi er ikke et Folk, der er grøntædende, og desuden er disse grønne Retter med fornøden Tilsetning næppe billigere end andre Næringsmidler. Tillige er der en saadan Overflod af mandlige Gartnere, at den ene er nær ved at æde den anden; hvor skulde dog Kvinderne komme frem der! Havearbejdet er end videre temmelig strængt, og det er vil ikke det strenge Arbejde, Kvinden skal anvises, naar hun skal ske sin Ret. Hun skal holde sig til det lettere Arbejde; men *hun skal have noget mere i Løn*, hun skal lønnes for Tid saa vel som for Slid. Hun har ikke de store legemlige Kræfter til det tunge Jordarbejde; men hun har Evne og Væsen til at gøre en Gærning i Livet lige saa uundværlig som Mandens Gærning, og derfor skal hun kræve en Løn lig Mandens. — Her i Vestjylland giver man Koen Stemmeret, men hvad giver man Kvinden? Jo, »en passende Løn«, fra 50—100 Kr. for 365 lange Dages Arbejde, dette er omtrent saa meget, som en Gaardmand faar i Præmie for en Ko eller en Vædder. Hvem havde drømt om at Koens og Kvindens Værd skulde komme til at staa i saadant Forhold til hinanden!

»En Havedyrker« nævnte Biavl som noget, der egnede sig for Kvinden og tillige var indbringende. Jeg véd ikke, hvordan Biavlens kaster af sig paa Øerne. Her i Jylland har der i de sidste Aar ikke været ret megen Honning at slikke ved Bierne. Biavl kan koste en Del at sætte i Gang, og saa kan alle Familjer dø paa et Aar. Jeg kender flere, der har haft dette Uheld. Giver de saa en enkelt Sommer en Del Honning, ja, saa kan man ikke sælge den eller kun faa Spotpris for den. Jeg tror ikke, at der er synderligt for Kvinderne at gøre paa dette Omraade. Som en lille ubestemt Extraintægt kan man maaske almindeligvis betragte Biavl, men heller ikke der udover.

*

*

*

Det forekommer mig ellers, at Kvindebladet arbejder med særligt Hensyn til Forholdene i Byerne, og der er vel nok i disse en stor Arbejdsmark for Kvindesagen, men kunde Bladet skaffe sig Medarbejdere paa Landet og vinde mere Udbredelse, der, da vilde derved, tror jeg, være vundet en Del. De gængse lokale Blade nævner saa at sige aldrig Kvinden undtagen i Refe-

rater af Skaaltaler. Naar Mændene drikker en Rus, saa kommer de pludselig i Tanker om, at Kvinden skal — »leve«.

Kr. Söndberg.

Det gaar fremad.

Kvindelig Fremskridtsforening har nu sluttet sin Vintervirksomhed med et saa smukt Resultat som nogensinde før.

Talrige Møder med Foredrag og Drøftelse af sociale Emner er afholdte. Der er holdt Foredrag af Fruerne *Johanne Meyer*, *Lydia Fosum Arends* og Frk. *Hansen*, af Hr. Cand. *Ottesen*, Stortingsmand *Ullmann*, Folketingsmand *Herman Trier* og Cand. jur. *Staal* og flere. Desuden har Foreningen en Gang om Maa-neden haft Diskussionsmøder, hvortil kun Medlemmerne har haft Adgang.

For at give lettere Adgang til personlig Bekendtskab indbyrdes mellem Medlemmerne og drage nye til er der bleven afholdt 4 selskabelige Sammenkomster, som hver Gang har været besøgt af circa 3—400 Mennesker. Medens de unge dansede i den store Sal, diskuterede de ældre i den mindre, og mangt et vittigt og rammende Ord er ved disse Sammenkomster regnet ned over Damernes Klædedragt, i denne Vinter, hvor »Korsettet« baade i Blade og ved Møder har været paa Bane, til ikke ringe Morskab og Støtte for Kvindesagen. Slige Aftner har Foreningen haft hele første Sal paa Østergade 15 til Afbenyttelse.

Af ikke ringe Betydning for Kvinderne har Foreningens »Social-politiske Kursus« været, hvis Undervisning sluttede den 1ste April.

Foreningen har ved dette Kursus særlig taget Sigte paa at tilvejebringe en Oplysning, som kunde lette Kvinderne Adgang til Deltagelse i Samfundsopgaverne, og har derfor budt en Undervisning, som Skolerne ikke giver.

Her er bleven undervist i Socialøkonomi af Hr. Cand. polit. *Helsing*, i Retslære af Hr. Overretssagfører *Amdrup*, i Fysiologi (Stofskiftets Fysiologi) af Hr. *August Fjelstrup* og i mundtlig Fremstilling af foreliggende Emner af Hr. *Herman Trier*.

Deltagerne i Kursuset har været 32, og det har vist sig, at her er en Vej at gaa, som vil kunne føre til gode Resultater. Kursuset fortsættes igen til Efteraaret.

Foreningens Syskole, som i Aar har været besøgt af 50 unge Tjenestpiger, maatte des værre indstilles ved Juletid, idet Lokalet blev Skolen opsagt. Denne Side af Foreningens Virksomhed har ikke vundet mindre Sympathi, idet de to Forstanderinder, Fru *Larsen* og Fru *Andersen*, med sand Virtuositet har forstaaet at give de unge Piger Interesse for Vedligeholdelse af deres Tøj og forvandle gammelt til nyt. Forhaabentlig vil Syskolen begynde sin Virksomhed igen i April.

Tillige har Kvindelig Fremskridtsforenings Medlemmer ved elskværdig Imødekommenhed fra Frk. *Davidssens* Institut, Ved Stranden, haft billig Adgang til Gymnastikundervisning.

Foredragsmøder afholdes som sædvanlig endnu i April og Maj.

Om Sommeren holdes fremdeles Møder, men i lidt lettere Form. Fra 1ste Juni vil man saaledes afholde Møder i Sommerlokale ad Vesterkanten, hvor Medlemmerne kan samles i det fri og medtage deres Madkurve.

Om Aftenen kan man samles til Diskussion, hvis man foretrækker at være i Hus.

De, der kunde ønske at blive Medlemmer af Kvindelig Fremskridtsforening, vil kunne faa nærmere Oplysninger hos Formanden, Fru *Johanne Meyer*, Naboløs 4, 2. Sal, eller hos Kassereren, Fru *Laura Holm*, St. Kongensgade 4, 2. Sal.

Lidt af alt.

Fru Kowalevsky, den ved Stockholms Universitet ansatte berømte matematiske Professor, er af Akademiet i Petersborg valgt til korresponderende Medlem, en Udmærkelse, som første Gang vises en Kvinde.